

15. Torna-m'ho a dir!

FITXA PER AL MESTRE
Pàg 1 de 2

META- LINGÜÍSTICA

Parlar sobre el significat d'expressions.
Interpretar el llenguatge poètic i figurat.
Interpretar el significat
d'endevinalles, acudits...
Resumir.
Trobar la idea
principal, la
secundària...

FUNCIÓ

Metalingüística.

HABILITATS COMUNICATIVES

Preguntar per aclarir el significat de frases fetes.
Explicar el significat de les frases fetes.
Demandar i fer aclariments.

OBJECTIUS

Assegurar-se que s'entén el significat de paraules i frases fetes: preguntar i donar-ne explicacions.
Utilitzar els exponents lingüístics adequats per demandar aclariments sobre el significat de les paraules i frases fetes.
Adonar-se de l'ús adequat de les frases fetes i saber el context en què es diuen.
Identificar el doble sentit del llenguatge: llenguatge literal i llenguatge figurat.

AGRUPAMENT

Grups de dos o tres alumnes.

ARGUMENT

SITUACIÓ COMUNICATIVA

Som a l'any 2060, els robots han arribat a les llars, són els encarregats d'ajudar petits i grans en les seves tasques.
Ah!, però no sempre ho entenen tot a la primera.

PERSONATGES

El robot, la mare o el pare i un fill o filla.

MATERIAL

Làmina amb la representació de la situació comunicativa.
Targetes de personatges i d'ajuda.
Targeta amb la descripció de la situació comunicativa.
Targetes amb frases fetes.

15. Torna-m'ho a dir!

FITXA PER AL MESTRE
Pàg 2 de 2

Som a l'any 2060, els robots han arribat a les llars, i són els encarregats d'ajudar petits i grans en les seves tasques. Ah!.. però no sempre ho entenen tot a la primera.

A casa en tenim un, i cada vegada que diem una frase feta l'entén en sentit literal, i cal tornar-l'hi a dir i explicar-li el que significa realment.

DESENVOLUPAMENT

1. Presentació.
2. Preparació.
3. Assaig.
4. Representació davant del grup classe i avaluació.

NIVELLS D'APLICACIÓ

1. **Amb molta ajuda:** els alumnes amb poca competència comunicativa poden fer de robot.
2. **Amb ajuda mitjana:** els alumnes amb bona competència comunicativa seran els encarregats de donar les explicacions per entendre les frases fetes. Utilitzaran les targetes d'ajuda que s'adjunten.
3. **Amb poca ajuda:** als alumnes amb força competència comunicativa, se'ls demanarà explicacions més llargues i completes i hauran d'utilitzar el màxim nombre possible dels exponents de les targetes d'ajuda.

SUGGERIMENTS

Una vegada fet, el joc es pot repetir intercanviant els papers.
El joc també permet utilitzar-lo diverses vegades, canviant les frases fetes.
Es pot confeccionar un petit diccionari de frases fetes i de paraules amb més d'un significat.

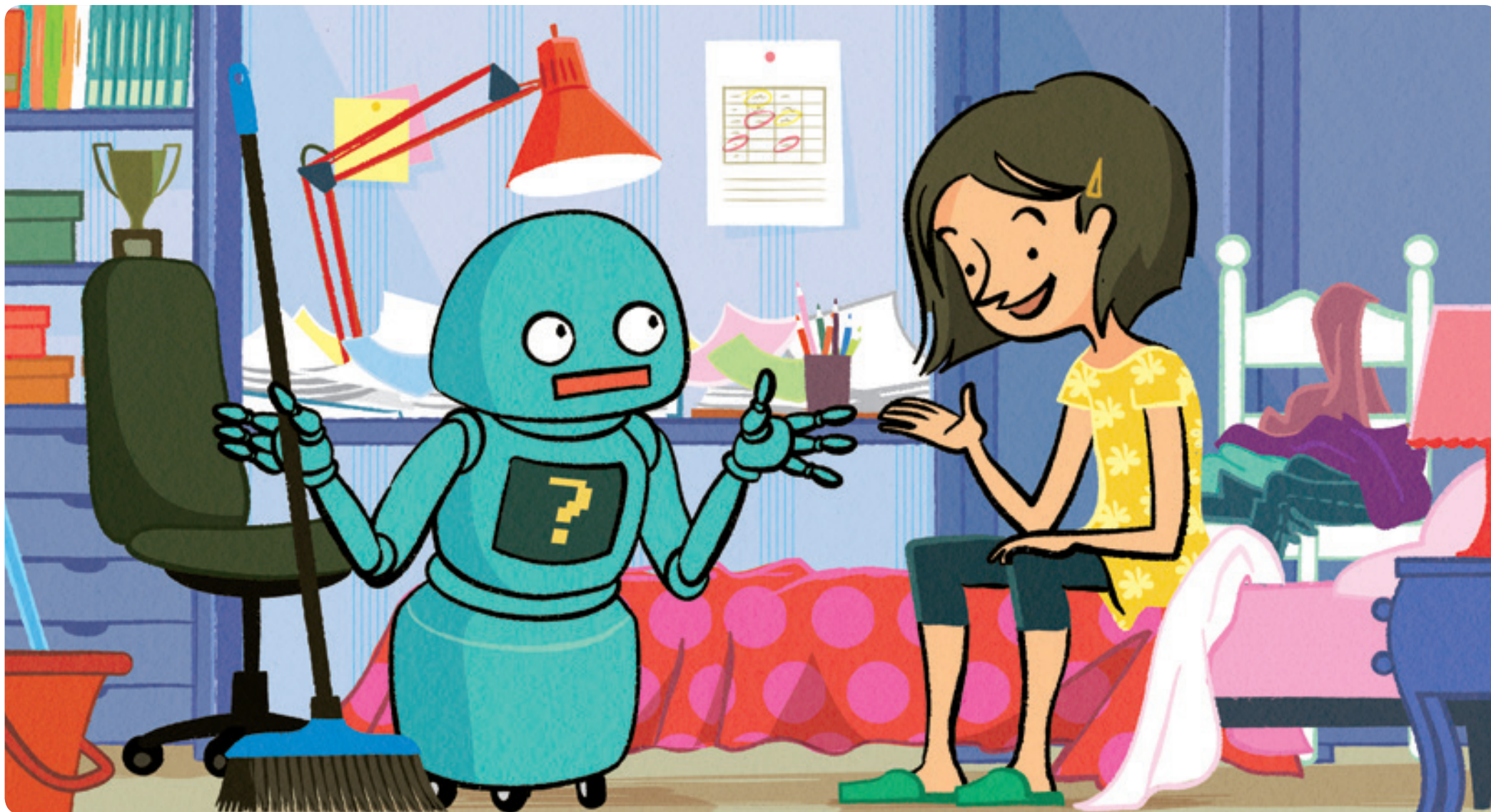
15. Torna-m'ho a dir!

LÀMINA DESCRIPTIVA

Som a l'any 2060, els robots han arribat a les llars, i són els encarregats d'ajudar petits i grans en les seves tasques. Ah!.. però no sempre ho entenen tot a la primera.

A casa en tenim un, i cada vegada que diem una frase feta l'entén en sentit literal, i cal tornar-l'hi a dir i explicar-li el que significa realment.

15. Torna-m'ho a dir!

EXEMPLE DE DIÀLEG

DIÀLEG 1: Expressions que cal utilitzar:

Fer dissabte, donar un cop de mà, tenir el cap verd.

R6: Sóc R6, el vostre robot domèstic. Estic programat per ajudar-vos en qualsevol tasca. Per on començo?

Pare: Que bé! R6, avui m'ajudaràs a fer dissabte, que ja toca!

R6: A fer dissabte? Un moment, si us plau... Consultant arxius... Fer dissabte, ah! Significa fer neteja i endreça de la casa. D'acord.

Pares: Molt bé! Fer dissabte vol dir fer la neteja de la setmana. Dóna'ns un cop de mà!

R6: Però... un moment... Donar un cop de mà, donar un cop de mà, on? Què vol dir "donar un cop de mà"...? Consultant arxius...

Mare: Ui, ui, ui! No sé pas si ens entendrem. R6, donar un cop de mà significa ajudar a fer alguna cosa, en aquest cas ajudar-me en la neteja de la casa. Ai! Senyor, quin cap més verd!

R6: Cap verd? Consultant arxius... Tenir el cap verd... vol dir...

DIÀLEG 2: Expressions que cal utilitzar:

Estar rebenat, fer una planxa, treure's el barret.

R6: Sóc R6, el teu robot expert! Et puc ajudar a fer alguna cosa?

Fill/Filla: Sí, i tant! M'ajudaràs a fer els deures, avui estic rebenat!

R6: Estar rebenat? Rebenat: Obrir-se cedint a una pressió interior... Entès. Abans de fer els deures t'hauré de cosir, per on t'has obert?

Fills: Què dius cosir? No, no, no! Estar rebenat, en aquest cas, no vol dir obrir-se, vol dir estar molt cansat!

R6: Ah! Ja ho entenc. Estàs cansat i per això jo t'he d'ajudar. Vaja, que abans he fet una planxa, oi?

Fills: Molt bé, R6! Fer una planxa vol dir entendre una cosa per una altra i equivocar-se. Aprens molt de pressa, em trec el barret!

R6: Treure's el barret?... Ai,ai ai! Una altra vegada... Un moment, si us plau... Consultant arxius...

15. Torna-m'ho a dir!

CS

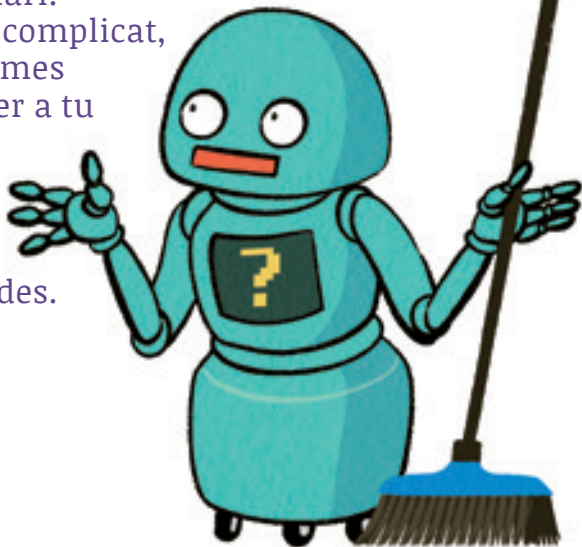
TARGETA DE PERSONATGE

EL ROBOT R6

Ets R6, un robot creat per conviure amb les famílies. La teva feina és donar-los un cop de mà en totes les tasques que puguis, des de fer les feines de la casa, a ajudar la canalla a fer els deures!

Ets molt responsable, estàs disposat a fer tot el que et demanin, saps que no tindràs problemes, però només començar t'adones que la comunicació no és fàcil. Les paraules no sempre tenen el mateix significat del diccionari.

Al principi ho trobes complicat, però de seguida t'animes i en vols aprendre. Per a tu és com un joc, cal descobrir en cada moment el significat de les paraules entremaliades.

TARGETA D'AJUDA

Per presentar-te:

Bon dia, sóc...

Sóc R6 i la meva feina és...

És un plaer...

El meu nom és...

Sóc R6, encantat d'estar...

Per mi és un plaer...

Per demanar si necessiten el teu ajut:

Us puc ajudar?

Què puc fer per vosaltres...

Necessiteu...

Us puc ser útil en alguna cosa?

Per demanar el significat de les paraules i expressions:

Un moment, què significa ...?

No entenc el sentit d'aquesta

frase, em permeteu que

consulti les meves fonts

d'informació?

Consulta d'arxius.

Un segon, que m'informo.

És clar, ja ho capto!

Quina frase més estranya,
què vol dir?

Per manifestar que ja has entès el significat:

Oh, i tant! Ara ja ho entenc...

Així, aquesta expressió equi-
val a...

El seu significat és...

Vol dir...

Ja ho començo a entendre!

Ah, doncs aquestes parau-
les no volen dir..., volen dir...

15. Torna-m'ho a dir!

CS

TARGETA DE PERSONATGE

MARE O PARE

Sou una família que, per primera vegada, teniu a casa un robot domèstic. Us fa molta il·lusió. Sereu molt amables donant-li la benvinguda perquè voleu que sigui un més de la família i que es trobi bé amb vosaltres.

De seguida, però, veieu que a l'hora de comunicar-vos haureu de tenir molta paciència! Tot s'ho agafa al peu de la lletra.

TARGETA D'AJUDA

Per correspondre a la presentació i donar-li la benvinguda:

Hola, R6, som el..., la... i...	Estem molt contents de...
Serà un plaer tenir-te...	Benvingut a casa nostra...
No volem que et falti res...	Procurarem que aquesta casa...
Gràcies per venir a ajudar-nos!	

Per informar del significat de les frases i desfer malentesos:

No, R6, això no vol dir..., vol dir...	Ho has entès malament, aquesta expressió signifi- ca...
Quina gràcia, R6, no has entès bé...	

Per donar-li confiança i felicitar-lo pels avenços:

Ets una màquina...	Aprens molt de pressa...
Molt bé, R6, ja ho comences a entendre!	Ets un crac... Ànims...
D'aquí a pocs dies ens entendràs perfectament...	Ets un geni!

15. Torna-m'ho a dir!

PAUTA D'AVALUACIÓ

AVALUACIÓ

QUÈ HEM D'OBSERVAR?	MOLT	BASTANT	POC
Els diàlegs entre els personatges, han representat l'escena descrita?			
S'ha interpretat el paper de robot adequant el llenguatge i els moviments propis d'aquest personatge?			
Els diàlegs, han mostrat amb claredat els dubtes sobre el significat de les frases fetes?			
S'han explicat els diferents significats de les frases fetes?			
S'han respectat els torns de paraula?			

15. Torna-m'ho a dir!

CS

MATERIAL DE SUPORT (1)

frases fetes

**trencar-se
coll i barres:**
caure i fer-se mal.

**treure
el cap:**
passar un moment
per un lloc.

**trencar-
s'hi el cap:**
pensar molt.

**donar gat
per llebre:**
enganyar.

**treure's
el barret:**
admirar.

**Ser un
tros de pa:**
ser bona
persona.

**estar de
mala lluna:**
estar de mal humor.

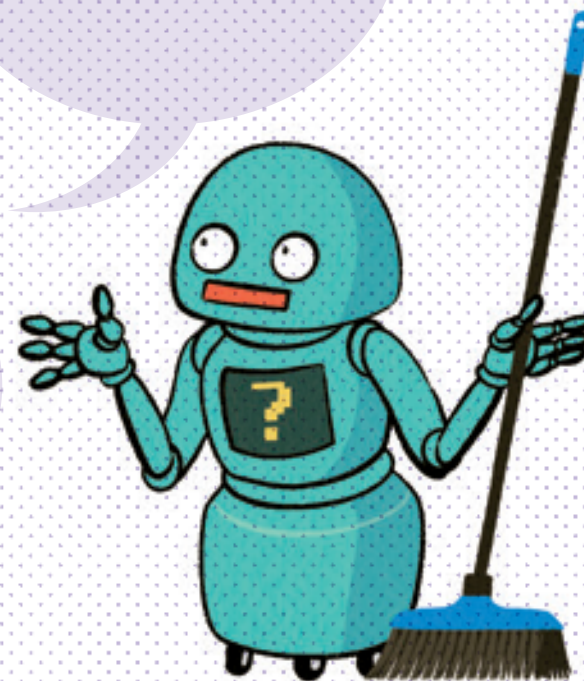
rompre el glaç:
posar fi a una situació tibant,
entre dos desconeguts.

**fer
joc amb:**
fer una bona
combinació.

**trencar
la cara a algú:**
pegar-li.

**tenir
males puces:**
ser rabiüt.

tenir mala jeia:
dormir malament.

15. Torna-m'ho a dir!

CS

MATERIAL DE SUPORT (2)

...més frases fetes

**ser llest
com una guineu:**
ser intel·ligent.

**deixar-ho
per demà:**
posposar.

**encendre-se-li
la llumeta**
(a algú):
tenir una idea.

**deixar
plantat:**
no acudir a
una cita.

passar pel cap
(alguna cosa a algú):
tenir una idea.

**donar
un cop de mà:**
ajudar.

**Quedar-se
de pedra:**
sorprenre.

**Ser (una cosa) bufar
i fer ampolles:**
ser molt fàcil.

**no tenir
prou mans:**
tenir molta feina.

**Ser (una cosa) bufar
i fer ampolles:**
ser molt fàcil.

fer dissabte:
fer endreça de la casa.

